

Sygn. akt I ACa 685/12

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Edyta Buczkowska-Żuk
Sędziowie:	SSA Maria Iwankiewicz (spr.) SSA Małgorzata Gawinek
Protokolant:	st. sekr. sądowy Beata Waclawik

po rozpoznaniu w dniu 7 lutego 2013 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa syndyka masy upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w K.

przeciwko Województwu (...) - Instytucji Zarządzającej Regionalnego Programu Operacyjnego

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 24 lipca 2012 r., sygn. akt I C 403/11

***I. oddala apelację,***

***II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.***

***SSA M. Iwankiewicz SSA E. Buczkowska-Żuk SSA M. Gawinek***

Sygn. akt I ACa 685/12

## UZASADNIENIE

Powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości układowej z siedzibą w K. wniosła o zasądzenie od pozwanego Instytucji Zarządzającej Regionalnego Programu Operacyjnego – Zarządu Województwa – Województwa (...) kwoty 322.419,73 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 316.650,01 zł od dnia 15 lutego 2011 r. do dnia zapłaty a od kwoty 5.769,72 zł od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty, a nadto o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że strona pozwana nie wywiązała się z umowy o dofinansowanie zawartej przez strony, a poprzedzonej badaniem przez pozwaną wniosku o dofinansowanie swojego projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) na lata 2007 – 2013 w ramach konkursu prowadzonego przez Województwo (...) złożonego przez powódkę w dniu 28 sierpnia 2009 r. W dniu 9 lutego 2010 r. pozwana poinformowała o uzyskaniu pozytywnej oceny podczas poszczególnych etapów weryfikacji tego wniosku oraz o otrzymaniu dofinansowania w kwocie 316.650,01 zł co spowodowało, że powódka, zawarła dwie umowy kredytowe w celu zapewniania finansowania realizacji projektu do czasu uzyskania środków pomocowych w drodze płatności końcowej. W ocenie powódki działanie pozwanej spowodowało w jej majątku szkodę w kwocie dochodzonej pozwem, na którą składa się kwota przyznanego dofinansowania 316.650,01 zł oraz koszty związane z obsługą kredytu zaciągniętego celem finansowania wydatków do czasu wpływu środków od pozwanego 5.769,72 zł.

Pozwany Województwo (...) – Instytucja Zarządzająca Regionalnego Programu Operacyjnego – Zarząd Województwa wniosł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania przy uwzględnieniu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 24 lipca 2012 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie oddalił powództwo i zasądził od strony powodowej na rzecz pozwanego kwotę 7.200 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Rozstrzygnięcie tej treści Sąd Okręgowy wydał po dokonaniu szczegółowych ustaleń faktycznych, z których wynika, że (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. prowadziła działalność gospodarczą w zakresie m.in. usług konsultingu, przede wszystkim doradztwa w przedmiocie pozyskiwania dotacji z funduszy pomocowych, a także projektowania i działalności szkoleniowej. W dniu 22 sierpnia 2009 r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. zawarła z (...) spółką jawną z siedzibą w M. umowę przedwstępną, na mocy której (...) sp.j. zobowiązała się zawrzeć do dnia 30 września 2009 r. ze spółką (...) umowę sprzedaży prawa wieczystego użytkowania działki gruntu numer (...) o powierzchni 0,9441 ha położonej w K. przy ul. (...) i budynków stanowiących odrębny przedmiot własności, w których znajdują się lokale użytkowe o numerach (...) szczegółowo wskazując powierzchnię każdego z tych lokali. Strony ustaliły w tej umowie, że kupujący zapłaci sprzedającemu zadatek w kwocie 40.000 zł do dnia 28 sierpnia 2009 r. i taka kwota w dniu 28 sierpnia 2009 r. z została przelana z rachunku bankowego (...) sp. z o.o. na rzecz sprzedającego.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że w dniu 28 sierpnia 2009 r. (...) spółka z o. o. w K. złożyła wniosek o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) na lata 2007 – 2013 w ramach konkursu prowadzonego przez Województwo (...) pod numerem (...) (...). Tytuł projektu brzmiał (...) spółki z o. o. poprzez rozszerzenie zakresu świadczonych usług oraz wdrożenie innowacyjnego zintegrowanego systemu informatycznego”. W rubryce A11 wniosku wskazano datę rozpoczęcia realizacji projektu - 21 września 2009 r., datę rzeczowego zakończenia realizacji projektu - 30 czerwca 2010 r. i datę finansowego zakończenia realizacji projektu - 30 lipca 2010 r. W harmonogramie realizacji projektu (k.40) dołączonym do wniosku wymieniono następujące zadania projektu i terminy ich realizacji: 1. zakup prawa do nieruchomości 21.09.2009 r. – 30.09.2009 r., 2. remonty 01.10.2009 r. – 01.03.2010 r. 3. zakup wyposażenia 02.03.2010 r. – 30.06.2010 r. Załącznikiem nr 1 do wniosku był Biznes Plan – część opisowa i finansowa. W Biznes Planie w rubryce C.4.2 pkt 5 wnioskodawca wskazał, że w ramach projektowanego przedsięwzięcia planuje zakup nieruchomości i że w dniu 22 sierpnia 2009 r. została zawarta przedwstępna umowa sprzedaży pomiędzy: (...) spółką jawną w M. a (...) spółką z o. o. w K., w której strony zobowiązały się zawrzeć umowę sprzedaży w terminie do dnia 30 września 2009 r., na mocy której (...) z o.o. kupi prawo wieczystego użytkowania nieruchomości. Do wniosku nie zostało dołączone oświadczenie o prawie do dysponowania nieruchomością w celu realizacji projektu.

Z ustaleń tego Sądu wynika, że zasady przygotowania wniosków aplikacyjnych przez przedsiębiorców ubiegających się o dofinansowanie projektu w Ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) na lata 2007 – 2013 zostały określone w Wytycznych dla Wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) na lata 2007 – 2013. Zgodnie z pkt 11 słownika Wytycznych rozpoczęcie realizacji projektu stanowiło podjęcie czynności zmierzających bezpośrednio do realizacji projektu

(inwestycji), w szczególności podjęcie prac budowlanych lub pierwsze zobowiązanie wnioskodawcy do zamówienia/zakupu środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, czy usług (np. zawarcie z wykonawcą, zapłata zaliczki). Nie stanowią rozpoczęcia realizacji projektu czynności podejmowane w ramach działań przygotowawczych, w szczególności: studia wykonalności, analizy przygotowawcze (techniczne, finansowe, ekonomiczne) usługi doradcze związane z inwestycją. Stosownie do treści pkt 2.2.2.3 realizacja projektu może rozpocząć się najwcześniej dzień po dniu złożenia wniosku dofinansowanie w Wydziale Wdrażania RPO. Jednakże przedsiębiorca, który rozpoczyna realizację inwestycji po dniu złożenia wniosku o dofinansowanie, ale przed przyznaniem dofinansowania, czyni to na własne ryzyko. Zgodnie z pkt 2.3 Wytycznych początkiem okresu kwalifikowalności wydatków jest dzień rozpoczęcia realizacji projektu. Ocena formalna wniosku dokonywana jest na formularzu karty oceny formalnej. Zgodnie z pkt 4.1.1. Wytycznych wystąpienie we wniosku pewnych błędów wskazanych przez IZ RPO WZ w karcie oceny formalnej, powoduje automatyczne odrzucenie wniosku o dofinansowanie bez możliwości ich poprawy. Błędem który nie podlega uzupełnieniu jest m.in. brak efektu zachęty tzn. gdy data rozpoczęcia realizacji projektu jest wcześniejsza niż dzień złożenia wniosku o dofinansowanie.

W swoich ustaleniach Sąd Okręgowy wskazał, że w dniu 7 października 2009 r. powodowa spółka zawarła z (...) spółką jawną w M. umowę notarialną ustanowienia odrębnej własności lokali i sprzedaży, na mocy której spółka (...) nabyła własność 8 lokali niemieszkalnych wraz z udziałem we współwłasności budynku i prawie wieczystego użytkowania nieruchomości położonej w K. przy ul. (...). Strony ustaliły cenę sprzedaży na kwotę brutto 800.000 zł. W § 6 umowy wskazano, że kupujący zapłacił już na rzecz sprzedającego kwotę 40.000 zł tytułem zadatku przy zawarciu przedwstępnej umowy sprzedaży. Pozostała część ceny miała zostać zapłacona częściowo ze środków własnych kupującego (120.000 zł) a częściowo z kredytu (640.000 zł) udzielonego kupującemu przez bank (...) S.A. w W. na podstawie umowy kredytu inwestycyjnego dla posiadaczy rachunków bieżących (...) z dnia 30 września 2009 r. W dniu 7 października 2009 r. (...) sp. z o.o. zapłaciła na rzecz sprzedającego kwotę 120.000 zł tytułem części ceny.

Sąd ten ustalił, że pismem z dnia 23 października 2009 r. Urząd Marszałkowski Województwa (...) Wydział Wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego poinformował (...) sp. z o.o. że jej wniosek nr (...) o dofinansowanie projektu pn. (...) spółki z o.o. poprzez rozszerzenie zakresu świadczonych usług oraz wdrożenie innowacyjnego zintegrowanego systemu informatycznego” został oceniony pozytywnie pod kątem spełniania kryteriów formalnych i dokumentacja aplikacyjna została skierowana do kolejnego etapu oceny wniosków, to jest do oceny środowiskowej, ekonomiczno – finansowej i merytoryczno – technicznej prowadzonej przez Komisję Oceniającą Projekty. Pismem z dnia 12 stycznia 2010 r. Urząd Marszałkowski Województwa (...) Wydział Wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego poinformował (...) sp. z o.o., że wyżej wskazany wniosek o dofinansowanie projektu spełnia wszystkie kryteria dopuszczające, określone na ocenie środowiskowej, ekonomiczno – finansowej oraz na ocenie merytoryczno – technicznej i uzyskał co najmniej 66,45 % maksymalnej liczby punktów przewidzianych w tabeli oceny merytoryczno – technicznej, a w związku z tym został przekazany pod obrady Zarządu Województwa (...), który podejmuje decyzję o dofinansowaniu projektów w ramach konkursu.

Pismem z dnia 9 lutego 2010 r. pozwana poinformowała powódkę, że jej wniosek o dofinansowanie projektu uzyskał pozytywną ocenę podczas poszczególnych etapów weryfikacji i otrzymał dofinansowanie w wysokości 316.650,01 zł. W związku z powyższym pozwana zwróciła się o dostarczenie w terminie 15 dni dokumentów niezbędnych do podpisania umowy wymienionych w załączniku nr 1 do pisma. W dniu 19 marca 2010 r. powódka zawarła z (...) Bank (...) S.A. W. umowę kredytu obrotowego nieodnawialnego w walucie polskiej w kwocie 20.299,99 zł z przeznaczeniem na finansowanie zakupu wyposażenia. W Aneksie nr 1 do tej umowy określono, że bank stawia do dyspozycji kredytobiorcy kredyt w terminie od dnia 19 marca 2010 r. do dnia 31 maja 2010 r. Natomiast w dniu 12 kwietnia 2010 r. powódka zawarła z tym bankiem umowę kredytu inwestycyjnego dla posiadaczy rachunków bieżących BIZNES PARTNER w walucie polskiej, na mocy której bank udzielił powodowej spółce kredytu w kwocie 198.488,52 zł z przeznaczeniem na zakup środków trwałych według załączonej do wniosku kredytowego specyfikacji. W tym samym dniu powódka złożyła w Urzędzie Marszałkowskim Województwa (...) pismo z dnia 11 maja 2010 r. do którego dołączyła oświadczenie o posiadaniu prawa do dysponowania nieruchomością przy ul. (...) w K. w celu realizacji projektu i kserokopię aktu notarialnego z 7 października 2009 r. rep. „A” numer (...).

Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 21 maja 2010 r. została zawarta umowa o dofinansowanie projektu powódki, która określała szczegółowe zasady, tryb i warunki przekazywania i wykorzystywania dotacji celowej oraz środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego poprzez dofinansowanie części wydatków kwalifikowanych poniesionych przez beneficjenta na realizację projektu. Sąd ten szczegółowo przywołał i opisał w swoich ustaleniach § 2 ust. 2 pkt 5, § 3 i § 18 tej umowy.

Sąd pierwszej instancji wskazał także, że w dniu 14 lipca 2010 r. powódka złożyła wniosek o płatność końcową wraz z załącznikami dokumentującymi poniesione w ramach projektu wydatki. Wśród załączników złożona została umowa przedwstępna zakupu nieruchomości z dnia 22 sierpnia 2009 r. oraz potwierdzenie przelewu z którego wynikało, że w dniu 28 sierpnia 2009 r. (...) sp. z o.o. zapłaciła na rzecz sprzedającego kwotę 40.000 zł tytułem zadatku. Pismem z 10 sierpnia 2010 r. pozwana wezwała spółkę do poprawienia wniosku o płatność zgodnie z załączonym wykazem błędów, a w kolejnym piśmie z dnia 19 sierpnia 2010 r. poinformowała powódkę, że w toku weryfikacji formalnej i merytoryczno-finansowej wniosku o płatność stwierdzono niezgodność z Wytycznymi dla Wnioskodawców dla tego konkursu, dotyczącą terminów realizacji projektu i w związku z powyższym stwierdzono przesłanki do rozwiązania umowy o dofinansowanie. Pismem z dnia 25 sierpnia 2010 r. spółka (...) poinformowała pozwaną, że okoliczności związane z terminem realizacji projektu, na podstawie których stwierdza ona niezgodność działań powódki z tymi Wytycznymi zostały ujawnione już we wniosku aplikacyjnym złożonym do Wydziału Wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa (...). Zaznaczyła, że ujawnienie przedmiotowych okoliczności nastąpiło poprzez wskazanie w treści załącznika numer 1 do wniosku aplikacyjnego (Biznes Plan) faktu zawarcia w dniu 22 sierpnia 2010 r. przedwstępnej umowy sprzedaży nieruchomości, której zakup w ramach planowanego przedsięwzięcia przewidywał wnioskodawca. Pismem z 16 września 2010 r. powódka poinformowała pozwaną, że na skutek wystąpienia ryzyka utraty dofinansowania zmuszona jest do podjęcia działań o charakterze naprawczym w trybie ustawy prawo upadłościowe i naprawcze.

Z ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że w dniu 15 października 2010 r. Zarząd Województwa (...) podjął uchwałę Nr (...) o rozwiązaniu umowy o dofinansowanie projektu powódki, a w uzasadnieniu wskazano, że przyczyną rozwiązania tej umowy było stwierdzenie w trakcie weryfikacji wniosku o płatność faktu rozpoczęcia realizacji projektu przez beneficjenta przed dniem następującym po dniu złożenia wniosku o dofinansowanie w siedzibie Wydziału Wdrażania RPO. Jako podstawę prawną rozwiązania umowy wskazano § 18 ust. 1 pkt 2 tej umowy. W związku z powyższym strona pozwana nie wypłaciła powódce przyznanego wcześniej dofinansowania. Pismem z 22 października 2010 r. Urząd Marszałkowski Województwa (...) Wydział Wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego poinformował powódkę, o powyższym.

Nadto w ustaleniach faktycznych wskazano, że na wniosek (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. Sąd Rejonowy w K. postanowieniem z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie VII GU 88/10 ogłosił upadłość tej spółki z możliwością zawarcia układu i pozostawił zarząd nad majątkiem upadłego. Pismem z 1 lutego 2011 r. pełnomocnik (...) sp. z o.o. w upadłości układowej wezwał Województwo (...) do zapłaty kwoty 316.650,01 zł w terminie do dnia 14 lutego 2011 r. tytułem odszkodowania w związku z bezpodstawnym odstąpieniem od umowy o dofinansowanie projektu. Pozwany nie zapłacił żądanej kwoty. Pismem z 31 marca 2011 r. (...) S.A. poinformował powódkę, że koszty związane z umową kredytu z dnia 12 kwietnia 2010 r. wyniosły łącznie 5.769.72 zł. Postanowieniem z dnia 30 listopada 2011 r. Sąd Rejonowy w K. uchylił układ upadłej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. z wierzycielami, otworzył zakończone postępowanie upadłościowe i zmienił postanowienie z dnia 31 grudnia 2010 sygn. akt VII GU 88/10 o ogłoszeniu upadłości z możliwością zawarcia układu na postanowienie o ogłoszeniu upadłości obejmującej likwidację majątku.

### ***Ustaliwszy powyższe Sąd pierwszej instancji uznał powództwo za bezzasadne.***

Uzasadniając wydane rozstrzygnięcie, Sąd pierwszej instancji wskazał, że brak jest w jego ocenie podstaw do zasądzenia na rzecz powoda dochodzonej tytułem odszkodowania kwoty, niezależnie od przyjętej podstawy tego roszczenia (art. 471 k.c. bądź art. 417 k.c.).

Sąd w pierwszej kolejności rozważył zasadność zgłoszonego roszczenia o zapłatę kwoty 322.419,73 zł tytułem naprawienia szkody spowodowanej nieuzasadnionym rozwiązaniem umowy z dnia 21 maja 2010 r. w oparciu o art. 471 k.c. i wskazał na brak przesłanek odpowiedzialności kontraktowej strony pozwanej przewidzianych w powyższym przepisie w postaci niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, powstania szkody i związku przyczynowego pomiędzy niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem zobowiązania a powstaniem szkody. Sąd ten wskazał na art. 6 k.c., zgodnie z którym ciężar dowodu zaistnienia wyżej wymienionych okoliczności spoczywa na poszkodowanym, albowiem on wywodzi z tego faktu skutki prawne. Z bezspornego w zasadniczych kwestiach stanu faktycznego w niniejszej sprawie wynika, że jako podstawę rozwiązania umowy wskazano § 18 ust. 1 pkt 2 umowy o dofinansowanie. W § 3 umowy określono termin rozpoczęcia realizacji projektu na dzień 21 września 2009 r. zaznaczając w jej § 1 pkt 27, że przez rozpoczęcie realizacji projektu należy rozumieć podjęcie czynności zmierzających bezpośrednio do realizacji projektu zgodnie z definicją zawartą w pkt 11 słownika Wytycznych dla Wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) na lata 2007 – 2013. W ocenie tego Sądu z zebranego materiału dowodowego wynika, że powódka realizowała projekt, którego dotyczyła umowa o dofinansowanie w sposób niezgodny z umową, Wytycznymi oraz powołanymi regulacjami Rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008. Niezgodność ta dotyczyła faktycznej daty rozpoczęcia realizacji projektu, bowiem planując zakup kilku lokali położonych w K. przy ul. (...) zawarła w dniu 22 sierpnia 2009 r. ze spółką (...) umowę przedwstępną, zobowiązującą kontrahentów do zawarcia w terminie do 30 września 2009 r. umowy sprzedaży prawa wieczystego użytkowania opisanej w niej działki gruntu i budynków stanowiących odrębny przedmiot własności, w których znajdują się szczegółowo opisane w tej umowie lokale użytkowe. Strony ustaliły też w umowie przedwstępnej, że kupujący zapłaci sprzedającemu zadatek w kwocie 40.000 zł do dnia 28 sierpnia 2009 r. i w tym dniu z rachunku bankowego (...) sp. z o.o. została przelana na rzecz sprzedającego kwota 40.000 zł tytułem umówionego zadatku. W ocenie Sądu Okręgowego zobowiązanie się do zapłaty zadatku w kwocie 40.000 zł a następnie jego uiszczenie stanowiło czynności zmierzające bezpośrednio do realizacji projektu w rozumieniu § 1 pkt 27 umowy o dofinansowanie. W punkcie tym jako przykłady takich czynności wymieniono podjęcie prac budowlanych, pierwsze zobowiązanie wnioskodawcy do zamówienia/zakupu środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych czy usług (np. zawarcie umowy z wykonawcą, zapłata zaliczki). Nie ulega wątpliwości tego Sądu, że zapłata zadatku, który następnie podlega zaliczeniu na poczet ceny za nieruchomość jest czynnością o jakiej mowa w § 1 pkt 27 umowy dokonaną w celu realizacji projektu w części w jakiej dotyczy on nabycia nieruchomości. Tym samym w konkluzji Sąd ten wskazał, że powódka realizowała projekt, w sposób niezgodny z § 3 ust. 1 pkt 1 umowy, albowiem faktyczne rozpoczęcie realizacji projektu nastąpiło jeszcze przed wskazaną w umowie datą rozpoczęcia jego realizacji. Działanie takie naruszało także pkt 2.2.2.3 Wytycznych, który zastrzegał, że realizacja projektu może rozpocząć się najwcześniej dzień po dniu złożenia wniosku dofinansowanie w Wydziale Wdrażania RPO, co stanowiło wyraz opisanego w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 800/2008 warunku tzw. efektu zachęty. Wniosek o dofinansowanie został złożony przez powódkę w dniu 28 sierpnia 2009 r. i tego samego dnia nastąpiła zapłata zadatku w kwocie 40.000 zł na rzecz zbywcy nieruchomości w wykonaniu umowy przedwstępnej. Naruszenie powyższych postanowień i procedur przez beneficjenta stanowiło, zdaniem Sądu Okręgowego przesłankę do rozwiązania umowy na podstawie § 18 ust. 1 pkt 2 tej umowy i z tego względu nie można pozwanemu postawić zarzutu niewykonania zobowiązania, który mógłby statuować jego odpowiedzialność na podstawie art. 471 k.c.

Za niezasadne Sąd ten uznał także zarzuty powodowej spółki, dotyczące nieprawidłowych działań i zaniechań pozwanej także na etapie weryfikacji wniosku o dofinansowanie, co w ocenie powódki stanowi o odpowiedzialności odszkodowawczej, skoro rzekome błędy w aplikacji nie zostały wychwycone już na etapie oceny wniosku. Podstawy prawnej tego roszczenia powódka upatrywała w przepisach o odpowiedzialności deliktowej, która w ocenie Sądu Okręgowy także nie zachodzi. Sąd ten miał tu na uwadze, że przewidziane w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju istnieją dwa etapy postępowania w sprawach dotyczących dofinansowania z publicznych środków wspólnotowych projektów zgłaszanych w ramach regionalnych programów operacyjnych. Pierwszy z nich obejmuje rozpoznanie wniosku zgłoszonego przez podmiot ubiegający się o dofinansowanie projektu z publicznych środków wspólnotowych i kończy się przyznaniem albo odmową przyznania dofinansowania. Na tym etapie zapadają rozstrzygnięcia władcze i jednostronne o charakterze decyzji administracyjnej. Sąd przytoczył

przy tym art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Zakończenie etapu pierwszego decyzją administracyjną wskazuje na jego administracyjny charakter i z tego względu podstawy prawnej roszczenia odszkodowawczego za uchybienia popełnione w toku tej procedury należy upatrywać w art. 417 k.c. Wskazując na treść tego przepisu i jego wykładnię Sąd Okręgowy zaznaczył, że podstawową przesłanką odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną działaniem lub zaniechaniem przy wykonywaniu zadań z zakresu władzy publicznej jest ich bezprawność, którą ustawodawca określił w komentowanym przepisie jako zachowanie „niezgodne z prawem”, a zatem należy je każdorazowo oceniać na podstawie tych norm, które dany stosunek regulują. W ocenie Sądu w niniejszej sprawie brak jest podstaw do zakwalifikowania działań strony pozwanej podejmowanych w toku procedury oceny wniosku o dofinansowanie jako działań bezprawnych. Na etapie oceny formalnej wniosku, oceny środowiskowej, ekonomiczno-finansowej, merytoryczno-technicznej nie było uzasadnionych podstaw do kwestionowania wskazanego przez wnioskodawcę terminu rozpoczęcia realizacji projektu wskazanego w rubryce A11 wniosku na dzień 21 września 2009 r. Termin ten był zgodny z Wytocznymi, albowiem następował po dniu złożenia wniosku. Do wniosku o dofinansowanie powódka nie dołączyła umowy przedwstępnej sprzedaży nieruchomości, której treść mogłaby nasunąć wątpliwości co do prawidłowości określonego we wniosku terminu rozpoczęcia realizacji projektu. W załączniku do wniosku w postaci Biznes Planu powołano się na umowę przedwstępną z dnia 22 sierpnia 2009 r. jednakże nie zamieszczono informacji na temat uzgodnionego i uiszczzonego zadatku. Na etapie weryfikacji formalno-prawnej prowadzonej przed podpisaniem umowy o dofinansowanie powódka dostarczyła oświadczenie o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością przy ul. (...) w K. w celu realizacji projektu i kserokopię aktu notarialnego 7 października 2009 r. rep. „A” numer (...). W treści tej umowy w § 6 wskazano, że suma 40.000 zł stanowiąca zadatek została zapłacona przy zawarciu przez strony umowy przedwstępnej, co niewątpliwie stanowiło informację na temat tego, że pierwsza płatność związana z realizacją projektu została zrealizowana wcześniej aniżeli następnego dnia po dacie złożenia wniosku o dofinansowanie. Jednak na tym etapie weryfikacja następuje w oparciu o listę sprawdzającą dla wniosków aplikacyjnych zatwierdzonych do dofinansowania wg kryteriów opisanych w pkt 1 – 66. Żadne z tych kryteriów nie dotyczy sprawdzenia prawidłowości określenia daty rozpoczęcia realizacji projektu. W pkt 17 listy sprawdzającej wskazano jedynie, że należy sprawdzić czy zostało dostarczone oświadczenia o prawie do dysponowania nieruchomością w celu realizacji projektu. Pod tym względem wniosek został niewątpliwie zweryfikowany prawidłowo, albowiem oświadczenie takie – co bezsporne – zostało złożone. Skoro kryteria weryfikacji wniosku na tym etapie procedury zostały opisane tak szczegółowo nie można w ocenie Sądu pierwszej instancji stawiać pozwanej zarzutu, że zaniechała podjęcia czynności, które wykraczałyby poza te kryteria. Kwestia terminu rozpoczęcia realizacji projektu pojawia się również na liście sprawdzającej do umowy o dofinansowanie – pkt 14 jednakże dotyczy ona jedynie sprawdzenia czy termin określony w projekcie umowy o dofinansowanie zgadza się z tym, który został podany we wniosku aplikacyjnym. Dopiero na etapie badania wniosku o płatność złożonego już po zawarciu umowy o dofinansowanie pozwana weryfikowała wydatki dokonywane przez beneficjenta w związku z realizacją projektu i dopiero na tym etapie zweryfikowała, że projekt realizowany jest w sposób niezgodny z umową i Wytocznymi. Podnoszona przez powódkę okoliczność, że po złożeniu umowy z dnia 7 października 2009 r. rep. „A” numer (...) na podstawie jej treści istniała możliwość ustalenia daty zapłaty zadatku w kwocie 40.000 zł nie jest w ocenie tego Sądu równoznaczna z tym, że pracownicy pozwanego dopuścili się w toku procedury oceny wniosku bezprawnego zaniechania. Weryfikacja wniosku na poszczególnych etapach odbywała się wg sformalizowanych kryteriów opisanych w listach sprawdzających i według tego Sądu brak jest podstaw do przyjęcia, że którekolwiek z tych kryteriów zostało pominięte. Dodatkowo Sąd Okręgowy wskazał, że to beneficjent błędnie określił termin rozpoczęcia realizacji projektu nie uwzględniając faktu, że zapłata zadatku nastąpiła wcześniej aniżeli data podana we wniosku i zarazem wcześniej niż data złożenia wniosku o dofinansowanie pomimo że w Wytocznym dla wnioskodawców zostało wyraźnie określone jak należy rozumieć pojęcie „rozpoczęcie realizacji projektu”. W ocenie Sądu Okręgowego nie znajduje prawnego uzasadnienia próba przypisania pozwanej odpowiedzialności za dotkliwe skutki błędu powódki.

Orzeczenie o kosztach procesu ma za podstawę art. 98 k.p.c. a skoro powództwo zostało oddalone to zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu kosztami postępowania w całości obciążona została powódka. Apelację od tego wyroku wywiodła strona powodowa zaskarżając go w całości i zarzucając:

1) naruszenie przepisów prawa materialnego, w szczególności:

- art. 471 k.c. - poprzez jego nieuzasadnione niezastosowanie, względnie błędną wykładnię, polegające na nieuwzględnieniu roszczenia odszkodowawczego powoda, pomimo zmaterializowania się wszystkich przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego: niewykonania przez pozwanego zobowiązania (bezpodstawnego rozwiązania umowy), powstania szkody po stronie powoda oraz związku przyczynowego pomiędzy niewykonaniem zobowiązania a powstaniem szkody;

- art. 417 k.c. w zw. z art. 77 ust. 1 Konstytucji RP - poprzez jego nieuzasadnione niezastosowanie, względnie błędną wykładnię, polegające na nieuwzględnieniu roszczenia odszkodowawczego powoda, pomimo zmaterializowania się wszystkich przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego: niezgodnych z prawem działań i zaniechań Pozwanego przy wykonywaniu władzy publicznej, powstania szkody po stronie powoda oraz związku przyczynowego pomiędzy działaniami i zaniechaniami pozwanego a powstaniem szkody;

- art. 415 k.c. (w razie nieuwzględnienia powyższych zarzutów naruszenia art. 471 k.c. oraz 417 k.c.) - poprzez jego nieuzasadnione niezastosowanie, polegające na nieuwzględnieniu roszczenia odszkodowawczego powoda, pomimo zmaterializowania się wszystkich przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego: powstania po stronie powoda szkody, popełnienia przez pozwanego czynu niedozwolonego, istnienia związku przyczynowego między szkodą a czynem zabronionym oraz winy pozwanego;

- § 18 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 3 ust. 1 umowy dnia 21 maja 2010 r. o dofinansowanie Projektu „Podniesienie Konkurencyjności (...) poprzez rozszerzenie zakresu świadczonych usług oraz wdrożenie innowacyjnego zintegrowanego systemu informatycznego” w zw. z art. 3531 k.c. w zw. z art. 471 k.c. - poprzez jego nienależytą wykładnię, polegającą na przyjęciu, iż zapłata zadatku na poczet kupna nieruchomości przed wskazanym w umowie terminem rozpoczęcia realizacji projektu stanowi podstawę uznania, iż projekt realizowany jest w sposób niezgodny z umową, podczas gdy zarówno literalne brzmienie przepisu umowy, jak i zgodna wola stron w chwili zawarcia umowy wskazują, iż przedmiotowy przepis mógłby mieć zastosowanie jedynie w sytuacji, w której powód już po zawarciu umowy zaprzestałby realizacji projektu bądź zaczął go realizować w sposób niezgodny z umową;

- § 1 pkt 27 w zw. z § 3 ust. 1 umowy z dnia 21 maja 2010 r. o dofinansowanie Projektu „Podniesienie Konkurencyjności (...) poprzez rozszerzenie zakresu świadczonych usług oraz wdrożenie innowacyjnego zintegrowanego systemu informatycznego” w zw. z art. 3531 k.c. - poprzez jego nienależytą wykładnię, polegającą na przyjęciu, iż zobowiązanie się do zapłaty zadatku oraz jego uiszczenie stanowi czynność zmierzającą bezpośrednio do realizacji projektu, podczas gdy w rzeczywistości zawarcie umowy przedwstępnej oraz zapłacenie zadatku miało na celu zabezpieczenie realizacji projektu, a więc stanowiło jedynie czynność przygotowawczą w rozumieniu zawartej umowy oraz pkt. 11 słownika Wytycznych dla Wnioskodawców;

- pkt. 11 słownika Wytycznych dla Wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) na lata 2007 - 2013 - poprzez jego nienależytą wykładnię, polegającą na przyjęciu, iż zobowiązanie się do zapłaty zadatku oraz jego uiszczenie stanowi czynność zmierzającą bezpośrednio do realizacji projektu, podczas gdy w rzeczywistości zawarcie umowy przedwstępnej oraz zapłacenie zadatku miało na celu zabezpieczenie realizacji projektu, a więc stanowiło jedynie czynność przygotowawczą w rozumieniu Wytycznych dla Wnioskodawców,

- art. 72 § 2 k.c. - poprzez jego niezastosowanie, pomimo istnienia okoliczności uzasadniających jego zastosowanie, polegających na prowadzeniu przez pozwanego negocjacji z powodem z naruszeniem dobrych obyczajów, w szczególności poprzez zaniechanie rzetelnej weryfikacji wniosku powoda i dalszych przedłożonych przez niego dokumentów oraz udzielenie promesy udzielenia dofinansowania projektu na podstawie ww., niezweryfikowanych rzetelnie dokumentów; w konsekwencji nieuwzględnienie okoliczności powstania po stronie pozwanego obowiązku naprawienia szkody wynikłej wskutek opisanych powyżej działań i zaniechań;

- pkt. 5.1 Wytycznych dla Wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) na lata 2007 - 2013 - poprzez jego pominięcie, a tym samym

nieuwzględnienie obowiązków pozwanego w zakresie ponownej weryfikacji dokumentacji projektowej pod kątem zgodności z przepisami prawa unijnego i krajowego, przed podpisaniem umowy, a w konsekwencji nieuwzględnienie odpowiedzialności pozwanego z tytułu nierzetelnej weryfikacji wniosku o dofinansowanie przed zawarciem z powodem umowy z dnia 21 maja 2010 r.;

- pkt. 7.1.1 Instrukcji Wykonawczej Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa (...) (wersji 5.0) - poprzez jego pominięcie, a tym samym nieuwzględnienie obowiązków pozwanego w zakresie ponownej weryfikacji dokumentacji projektowej pod kątem zgodności z przepisami prawa unijnego i krajowego, przed podpisaniem umowy, w trybie określonym szczegółowo w Instrukcji Wykonawczej (weryfikacja formalno-prawna wniosku i dokumentów w terminie 24 dni, zasada „dwóch par oczu”, tryb usuwania braków i błędów, dekretowanie dokumentów, ponowna weryfikacja formalno-prawna etc), a w konsekwencji nieuwzględnienie odpowiedzialności pozwanego z tytułu nierzetelnej weryfikacji wniosku o dofinansowanie przed zawarciem z powodem umowy z dnia 21 maja 2010 r.;

2) naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na treść wydanego

orzeczenia, w szczególności art. 233 § 1 k.p.c, poprzez zaniechanie dokonania wszechstronnej i dokładnej analizy i oceny całości zebranego w sprawie materiału dowodowego, w zgodzie z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego, a tym samym naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów;

3) błąd w ustaleniach faktycznych, spowodowany wyżej wskazanymi uchybieniami proceduralnymi, polegający na przyjęciu, że:

- powód realizował projekt w sposób niezgodny z umową

- powód rozpoczął realizację projektu w dniu 28 sierpnia 2009 r.,

- zawarcie przedwstępnej umowy sprzedaży nieruchomości nie jest równoznaczne z rozpoczęciem realizacji projektu, jednakże zapłacenie zadatku jest równoznaczne z rozpoczęciem realizacji projektu,

- na etapie badania formalnego wniosku powoda brak było podstaw do kwestionowania wskazanego przez powoda terminu rozpoczęcia realizacji projektu, podczas gdy w rzeczywistości:

- powód realizował projekt w sposób zgodny z umową;

nawet ewentualne rozpoczęcie realizacji projektu we wcześniejszym terminie niż wskazany w umowie nie stanowiłoby „realizacji projektu w sposób niezgodny z umową”, ponieważ rozpoczęcie realizacji projektu i tak nastąpiło przed zawarciem umowy,

- powód rozpoczął realizację projektu w dniu 21 września 2009 r., tj. zgodnie ze złożonym wnioskiem,

- zarówno zawarcie umowy przedwstępnej, jak i uiszczenie związanego z nią zadatku, stanowiły czynności wstępne, niezbędne dla zabezpieczenia realizacji przyszłego projektu, ale ich dokonanie nie było równoznaczne z rozpoczęciem realizacji projektu;

W razie przyjęcia odmiennej od powyższej, bardzo rygorystycznej interpretacji umowy o dofinansowanie oraz Wytycznych, przyjąć należało, iż rozpoczęcie realizacji projektu nastąpiło już w chwili zawarcia umowy przedwstępnej, a pozwany wiedział o zawarciu tej umowy od samego początku, tj. od chwili złożenia wniosku o dofinansowanie w dniu 28 sierpnia 2009 r.,

- pozwany wiedział o zawarciu przez powoda przedwstępnej umowy sprzedaży nieruchomości już w dniu 28 sierpnia 2009 r., zaś najpóźniej w dniu 12 maja 2010 r. powziął wiadomość o fakcie i terminie uiszczenia zadatku, w związku z czym zakwestionowanie wskazywanej daty rozpoczęcia realizacji projektu możliwe był przed zawarciem umowy o dofinansowanie z dnia 21 maja 2010 r., - na etapie badania formalnego wniosku istniały podstawy do kwestionowania



wskazanego przez powoda terminu rozpoczęcia realizacji projektu (w przypadku przyjęcia opisanej przez pozwanego wykładni Wytycznych), zaś ustalenie rzeczywistej daty rozpoczęcia realizacji projektu wymagało jedynie zachowania zwykłej staranności. Wskazane błędy w ustaleniach faktycznych miały zdaniem apelującego istotny wpływ na treść wydanego wyroku, ponieważ na podstawie tych ustaleń Sąd pierwszej instancji oddalił powództwo.

Podnosząc te zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, a także zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, za postępowanie w obu instancjach, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania przy uwzględnieniu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za postępowanie przed Sądem II instancji.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna.

Sąd Apelacyjny w całości podziela ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji i przyjmuje je za własne, czyniąc integralną częścią poniższych rozważań. Wobec powyższego nie widzi konieczności ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 sierpnia 2001 roku, V CKN 348/00, LEX nr 52761, Prok.i Pr. 2002/6/40). Sąd pierwszej instancji prawidłowo również ocenił konsekwencje wypływające z tak ustalonego stanu faktycznego, wobec trafnie przyjętej podstawy prawnej wyrokowania w niniejszej sprawie. Na tle wnikliwego oraz bogatego w argumentację wyводу Sądu Okręgowego należy stwierdzić, że także wnioski wyprowadzone przez ten Sąd i opisane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku są w pełni prawidłowe i zasługują na akceptację Sądu Odwoławczego. Tym samym Sąd Apelacyjny argumentację tę czyni integralną częścią swojego stanowiska.

Na wstępie Sąd Odwoławczy zaznacza, że prawidłowe rozstrzygnięcie każdej sprawy uzależnione jest od spełnienia przez Sąd meriti dwóch naczelných obowiązków procesowych, tj. przeprowadzenia postępowania dowodowego w sposób określony przepisami procesowymi oraz dokonania wszechstronnej oceny całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej. Rozstrzygnięcie to winno również znajdować poparcie w przepisach prawa materialnego adekwatnych do poczynionych ustaleń faktycznych. Powyższe stwierdzenie dotyczy wszelkich rozstrzygnięć zapadających w toku postępowania sądowego, w tym również drugoinstancyjnych. Jednakże istotą postępowania apelacyjnego jest zbadanie zasadności podstaw zarzutów skierowanych przeciwko orzeczeniu Sądu pierwszej instancji, bowiem, mimo że jest postępowaniem merytorycznym, ma charakter kontrolny. Sąd odwoławczy orzeka przy tym w oparciu o całokształt zgromadzonego materiału dowodowego, dokonując na nowo jego własnej, samodzielnej i swobodnej oceny. Trzeba nadto dodać, że Sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiąza go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania (uchwała SN z dnia 31 stycznia 2008 r. III CZP 49/07, Lex nr 341125). W niniejszej sprawie apelująca nie sygnalizowała nieważności postępowania, a Sąd Apelacyjny z urzędu nie dostrzegł także aby zaistniały w tej sprawie okoliczności o jakich mowa w art. 379 k.p.c.

W tej sytuacji w pierwszym rzędzie należy odnieść się do podnoszonego w apelacji zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. którego Sąd pierwszej instancji miałby się dopuścić poprzez zaniechanie dokonania wszechstronnej i dokładnej analizy i oceny całości zebranego w sprawie materiału dowodowego, w zgodzie z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego, a tym samym naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów. W ocenie Sądu Odwoławczego zarzut ten jest niezasadny. Sąd Okręgowy nie dopuścił się zarzucanego mu naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Przepis ten wyraża zasadę swobodnej oceny dowodów, zgodnie z którą sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według swego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Przepis art. 233 § 1 k.p.c., przy uwzględnieniu treści art. 328 § 2 k.p.c., nakłada na sąd orzekający obowiązek: po pierwsze - wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału, po drugie - uwzględnienia wszystkich dowodów

przeprowadzonych w postępowaniu, po trzecie - skonkretyzowania okoliczności towarzyszących przeprowadzeniu poszczególnych dowodów, mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności, po czwarte - wskazania jednoznacznego kryterium oraz argumentacji pozwalającej - wyższej instancji i skarżącemu - na weryfikację dokonanej oceny w przedmiocie uznania dowodu za wiarygodny bądź też jego zdyskwalifikowanie, po piąte - przytoczenia w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia dowodów, na których sąd się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności. Jak trafnie przyjmuje się przy tym w orzecznictwie sądowym, jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (tak min. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27.09.2002 r., II CKN 817/00, LEX nr 56906). Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając (tak Sąd Najwyższy min. w orzeczeniach z dnia: 23 stycznia 2001 r., IV CKN 970/00, LEX nr 52753, 12 kwietnia 2001 r., II CKN 588/99, LEX nr 52347, 10 stycznia 2002 r., II CKN 572/99, LEX nr 53136).

W ocenie Sądu Odwoławczego apelacja strony pozwanej jest jedynie polemiką z prawidłowo poczynionymi ustaleniami Sądu pierwszej instancji, które nawet nie zostały podważone w apelacji w wyżej wskazany sposób. Sąd Apelacyjny stwierdził, że materiał dowodowy został wszechstronnie przeanalizowany i z ustalonych faktów Sąd Okręgowy wysnuł prawidłowe wnioski. Sąd ten starannie zebrał i szczegółowo rozważył wszystkie dowody oraz ocenił je w sposób nie naruszający swobodnej oceny dowodów, uwzględniając w ramach tejże oceny zasady logiki i wskazania doświadczenia życiowego. Wobec tego nie sposób jest podważać adekwatności dokonanych przez Sąd Okręgowy ustaleń do treści przeprowadzonych dowodów. Apelująca nie przedstawiła żadnych argumentów, które pozwoliłyby na uznanie, że zaprezentowane przez Sąd pierwszej instancji oceny dowodów prowadzące do poczynienia ustaleń faktycznych w sprawie naruszyły granice wyznaczone przepisem art. 233 § 1 k.p.c. Odwołała się natomiast do stwierdzenia, że to uchybienie proceduralne doprowadziło do wadliwych ustaleń faktycznych, polegających na przyjęciu, że powód realizował projekt w sposób niezgodny z umową i rozpoczął realizację projektu w dniu 28 sierpnia 2009 r. Błąd taki miałby skutkować przyjęciem, że zawarcie przedwstępnej umowy sprzedaży nieruchomości nie jest równoznaczne z rozpoczęciem realizacji projektu, jednakże zapłacenie zadatku jest równoznaczne z rozpoczęciem realizacji projektu. Skarżąca za błędne uznała też ustalenie, że na etapie badania formalnego wniosku powoda brak było podstaw do kwestionowania wskazanego przez niego terminu rozpoczęcia realizacji projektu, podczas gdy w rzeczywistości jej zdaniem powód realizował projekt w sposób zgodny z umową, a nawet ewentualne rozpoczęcie realizacji projektu we wcześniejszym terminie niż wskazany w umowie nie stanowiłoby „realizacji projektu w sposób niezgodny z umową”, ponieważ rozpoczęcie realizacji projektu i tak nastąpiło przed zawarciem umowy. Apelująca twierdziła w tym miejscu, że rozpoczęła realizację projektu w dniu 21 września 2009 r., tj. zgodnie ze złożonym wnioskiem, a zarówno zawarcie umowy przedwstępnej, jak i uiszczenie związanego z nią zadatku, stanowiły czynności wstępne, niezbędne dla zabezpieczenia realizacji przyszłego projektu, ale ich dokonanie nie było równoznaczne z rozpoczęciem realizacji projektu. Apelująca podniosła, że w razie przyjęcia odmiennej od jej stanowiska, bardzo rygorystycznej interpretacji umowy o dofinansowanie oraz Wytycznych, przyjęć należało, że rozpoczęcie realizacji projektu nastąpiło już w chwili zawarcia umowy przedwstępnej, a pozwany wiedział o zawarciu tej umowy od samego początku, tj. od chwili złożenia wniosku o dofinansowanie w dniu 28 sierpnia 2009 r. Podkreśliła, że strona pozwana wiedziała o zawarciu przez powoda przedwstępnej umowy sprzedaży nieruchomości już w dniu 28 sierpnia 2009 r., zaś najpóźniej w dniu 12 maja 2010 r. powzięła wiadomość o fakcie i terminie uiszczenia zadatku, w związku z czym zakwestionowanie wskazywanej daty rozpoczęcia realizacji projektu możliwe było przed zawarciem umowy o dofinansowanie z dnia 21 maja 2010 r. bo już na etapie badania formalnego wniosku istniały podstawy do kwestionowania wskazanego przez powoda terminu rozpoczęcia realizacji projektu (w przypadku przyjęcia opisaną

przez pozwanego wykładni Wytocznych), zaś ustalenie rzeczywistej daty rozpoczęcia realizacji projektu wymagało jedynie zachowania zwykłej staranności. Wskazane błędy w ustaleniach faktycznych miały zdaniem apelującego istotny wpływ na treść wydanego wyroku, ponieważ na podstawie tych ustaleń Sąd pierwszej instancji oddalił powództwo.

Sąd Apelacyjny zauważa, że apelująca powódka błędnie utożsamia oceny dowodów jakie legły u podstaw ustalenia stanu faktycznego w tej sprawie z oceną prawną ustalonych faktów wyrażoną przez Sąd Orzekający w pierwszej instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Nie przywołuje zatem takich naruszeń zasad logiki i doświadczenia życiowego, które mogłyby w sposób skuteczny świadczyć o zaistnieniu naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c.

Sąd Odwoławczy nie podziela także i tych zarzutów, które odnoszą się do sprzeczności jakie zdaniem apelującej doprowadziły Sąd Okręgowy do wadliwej jurydycznie oceny jej roszczenia. Jak wynika także z treści zarzutów apelacji co do naruszenia przez Sąd Okręgowy prawa materialnego w postaci art. 415 k.c. 417 k.c. i 471 k.c. powódka nie mogła zdecydować się na wybór reżimu odpowiedzialności odszkodowawczej strony pozwanej.

Przepis art. 415 k.c. zawiera podstawową regułę odpowiedzialności deliktowej, zgodnie z którą kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Ta ogólna regulacja nie może znaleźć zastosowania w tej sprawie (nawet w przypadku stwierdzenia braku podstaw do obciążenia pozwanej odpowiedzialnością z art. 471 k.c. czy 417 k.c.) Należy przypomnieć, że odpowiedzialność deliktową – a więc za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej – reguluje przepis art. 417 k.c. który ma od zastosowanie w sytuacji, gdy podmiotami odpowiedzialnymi za szkodę są wyłącznie osoby prawne wykonujące władzę publiczną: Skarb Państwa, jednostki samorządu terytorialnego oraz inne osoby prawne, wykonujące z mocy prawa władzę publiczną (art. 417 § 1 k.c.), a także osoby prawne, którym zlecono wykonywanie zadań z zakresu władzy publicznej, na podstawie porozumienia (art. 417 § 2 k.c.). Osoba prawna odpowiada za zachowania osób tworzących jej strukturę organizacyjną i bez względu na miejsce zajmowane w tej strukturze, zachowania tych osób fizycznych "obciążają" tę osobę prawną. Chodzi nie tylko o działania organów osób prawnych, ale wszelkich innych jednostek organizacyjnych (np. organów w rozumieniu prawa administracyjnego) i pracowników przynależnych do tych struktur. Nie można wykluczyć, że bezpośrednim sprawcą będzie osoba, która formalnie nie tworzy struktury osoby prawnej, ale to za jej pośrednictwem działała osoba prawna (np. osoba wezwana przez policjanta i działająca według jego poleceń, w celu ujęcia uciekającego przestępcy). W doktrynie słusznie utrwała się stanowisko, że najistotniejsze znaczenie ma władczy charakter zachowania sprawcy, natomiast istnienie i rodzaj powiązań między osobą prawną wykonującą władzę publiczną a bezpośrednim sprawcą szkody pozwala ustalić osobę prawną, której zostanie przypisana odpowiedzialność odszkodowawcza. Ponadto, nie zawsze konieczna jest identyfikacja osoby fizycznej, będącej bezpośrednim sprawcą szkody. Jeżeli uszczerbek powstał wskutek działania jednej lub kilku osób realizujących władcze funkcje danej osoby prawnej, to niemożliwość zidentyfikowania tych bezpośrednich sprawców szkody jest prawnie irrelevantna. Istotne jest, że chodzi o osoby, których zachowania związane są z działalnością polegającą na wykonywaniu władzy publicznej. Konstrukcja odpowiedzialności niezależnej od winy za czyn własny osoby prawnej przyjęta w art. 417 k.c. czyni zbędne odwoływanie się do koncepcji tzw. winy anonimowej.

Sąd Apelacyjny zauważa, że władze publiczne ponoszą odpowiedzialność za swoje zachowania, jeżeli są one „niezgodne z prawem”. W piśmiennictwie podkreśla się, że w konkretnym przypadku przypisywania władzy publicznej odpowiedzialności za szkodę, tak rozumianą bezprawność należy ustalić, rekonstruując normy prawne, regulujące stosunek publicznoprawny, które organ naruszył swoim działaniem lub zaniechaniem. Jeżeli jednak obowiązujące przepisy prawne zawierają będą odesłania do norm pozaprawnych (np. zasad współżycia społecznego, dobrych obyczajów, etycznych standardów wykonywania zawodu), wówczas znajdują one zastosowanie przy kwalifikacji zachowań władzy publicznej jako niezgodnych z prawem (por. J. Kremis (w:) E. Gniewek, Komentarz, 2008, art. 417, nb 30 i n.; Z. Radwański. Odpowiedzialność odszkodowawcza za szkody wyrządzone przy wykonywaniu władzy publicznej w świetle projektowanej nowelizacji Kodeksu cywilnego, RPEiS 2004, z. 2, s. 13; M. Safjan, Odpowiedzialność odszkodowawcza władzy publicznej (po I września 2004 roku). Warszawa 2004, s. 39-40). Tym niemniej dla określenia odpowiedzialności odszkodowawczej władz publicznych, obok zdarzenia sprawczego, konieczne jest ustalenie pozostałych przesłanek odpowiedzialności deliktowej, a więc wystąpienia szkody i istnienia

normalnego związku przyczynowego pomiędzy tym zdarzeniem a szkodą. Jak wskazywał już Sąd Okręgowy, przesłanką odpowiedzialności Skarbu Państwa na podstawie powołanego przepisu art. 417 § 1 k.c. jest bezprawność rozumiana jako działanie funkcjonariusza niezgodne z prawem a nie wina funkcjonariusza państwowego. Przyjmuje się, że przesłankę bezprawności o jakiej mowa w omawianym przepisie należy ujmować ściśle, jako zaprzeczenie zachowania uwzględniającego nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej – z wyłączeniem norm moralnych, obyczajowych, zasad współżycia społecznego. Chodzi tu więc o niezgodność z konstytucyjnie rozumianymi źródłami prawa, czyli Konstytucją, ustawami, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi, rozporządzeniami oraz prawem stanowionym przez Unię Europejską. Nadto wypada zaznaczyć, że zgodnie z przepisem art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Oznacza to, że następstwa nietypowe, wykraczające poza zakres obiektywnie rozumianej „normalności” nie są brane pod uwagę przy ustalaniu wysokości szkody, a tym samym - odszkodowania.

Ustawodawca przewidział jednak także inny reżim odpowiedzialności za szkodę niż delikt a mianowicie odpowiedzialność kontraktową, o której mowa w art. 471 k.c. Zgodnie z tym przepisem dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że nie wykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W kodeksie cywilnym uwzględniony został także zbieg podstaw odpowiedzialności, bowiem zgodnie z przepisem art. 443 k.c. okoliczność, że działanie lub zaniechanie z którego szkoda wynikała stanowiło niewykonanie lub nienależyte wykonanie istniejącego uprzednio zobowiązania, nie wyłącza roszczenia o naprawienie szkody z tytułu czynu niedozwolonego, chyba że z treści istniejącego uprzednio zobowiązania wynika co innego.

W świetle powyższych ogólnych uwag, w ocenie Sądu Odwoławczego trafnym jest stanowisko Sądu Okręgowego, że strona powodowa nie wykazała, aby zachodziła w tej sprawie odpowiedzialność odszkodowawcza pozwanej z tytułu nienależytego wykonania kontraktu lub też, a by dopuściła się ona deliktu skutkującego odpowiedzialnością odszkodowawczą wobec powoda. Odnosząc się do tych zarzutów apelacji należy na wstępie przypomnieć i jednocześnie podkreślić, że powodowa spółka w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej poza doradztwem i szkoleniami specjalizowała się w pomocy przedsiębiorcom w zakresie uzyskiwania przez nich środków pomocowych od organów państwowych i z funduszy europejskich oraz w zakresie przygotowywania wniosków o tego rodzaju dofinansowanie. Zatem jako jednostka wyspecjalizowana w takiej działalności miała pełną świadomość wagi formalnych instrukcji i wytycznych dla prawidłowego wypełniania składanych wniosków. Mają one na celu ustanowienie dla wszystkich podmiotów zainteresowanych takim dofinansowaniem jasnych, czytelnych zasad i kryteriów, pozwalających na zachowanie przez wszystkich zainteresowanych równych szans, poprzez przygotowanie wniosków w sposób pozwalający na ich ocenę według określonych danych i parametrów. Temu służy także wysoce sformalizowana procedura oceny kwalifikacyjnej prowadzonej według specjalnego formularza każdego wniosku i jego punktowania, a także poszczególne etapy tej oceny. Reguły powyższe winny być w formie odpowiednio sformułowanych dokumentów dostępne dla uczestników programu aplikujących o dofinansowanie ich projektów. Takiego rodzaju dokumentem są także Wytyczne dla wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie swojego projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) na lata 2007 – 2013. Już we wstępnej części wskazują one, że stanowią zbiór informacji niezbędnych do prawidłowego przygotowania dokumentacji aplikacyjnej składanej przez przedsiębiorców ubiegających się o takie dofinansowanie. Wytyczne te zawierają m.in. słownik precyzujący znaczenie określeń używanych na potrzeby przygotowania tej dokumentacji. W słowniku tym zapisano, że przez rozpoczęcie realizacji projektu należy rozumieć podjęcie czynności zmierzających bezpośrednio do realizacji projektu (inwestycji), w szczególności podjęcie prac budowlanych lub pierwsze zobowiązanie wnioskodawcy do zamówienia/zakupu środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych czy usług (np. zawarcie umowy z wykonawcą, zapłata zaliczki). Nie stanowią natomiast rozpoczęcia realizacji projektu czynności podejmowane w ramach działań przygotowawczych, w szczególności: studia wykonalności, analizy przygotowawcze (techniczne, finansowe, ekonomiczne), usługi doradcze związane z inwestycją. W punkcie II tych Wytycznych stwierdza się, że każdy wnioskodawca ubiegający się o dofinansowanie musi spełniać łącznie kilka warunków w tym m.in. złożyć w wymaganym terminie prawidłowo wypełniony i podpisany wniosek o dofinansowanie wraz ze wszystkimi wymaganymi załącznikami, zgodnie z informacjami zawartymi w tych Wytycznych, a także zapewnić środki finansowe

zabezpieczające wkład własny (na który nie składają się żadne środki publiczne) na realizację projektu opisanego we wniosku, w tym na pokrycie wydatków niekwalifikowanych oraz zabezpieczyć środki na realizację planowanego przedsięwzięcia przed otrzymaniem refundacji. Według wymogu zawartego w punkcie 2.2.2. Wytycznych okres realizacji projektów nie może być dłuższy niż 3 lata (ppkt 1.) Zgodnie z Wytycznymi - realizacja projektu nie może rozpocząć się później niż 12 miesięcy od dnia opublikowania przez Instytucję Zarządzającą RPO WZ ogłoszenia o konkursie tj. od 30 czerwca 2009 r (ppkt2) a wreszcie, co zostało szczególnie podkreślone poprzez wytłuszczenie czcionki, realizacja projektu może rozpocząć się najwcześniej dzień po dniu złożenia wniosku o dofinansowanie w Wydziale Wdrażania RPO. Jednakże przedsiębiorca, który rozpoczyna realizację inwestycji po dniu złożenia wniosku o dofinansowanie, ale przed przyznaniem dofinansowania czyni to na własne ryzyko.

Strona powodowa składając wniosek o dofinansowanie swojego projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) na lata 2007 – 2013 w ramach konkursu prowadzonego przez Województwo (...), pod nazwą „Podniesienie Konkurencyjności (...) poprzez rozszerzenie zakresu świadczonych usług oraz wdrożenie innowacyjnego zintegrowanego systemu informatycznego” miała możliwość swobodnego kształtowania jego treści byle treść ta mieściła się w ramach zakreślonych przez Wytyczne dla wnioskodawców. Mając taką swobodę powódka w swoim wniosku. W opisie projektu, w punkcie C.7 wniosku powódka wskazała, że „przedmiotem projektu jest zakup lokalu, środków trwałych (wyposażenia) w efekcie którego możliwe będzie rozszerzenie zakresu świadczonych usług wszystkich działów (...)” a nadto opisała planowane do zakupu lokale (k. 34 akt). W uzasadnieniu i rezultatach projektu opisano m.in. ograniczenia wynikające z dotychczasowej siedziby spółki wskazując w końcowej części, że realizacja projektu umożliwi spełnienie celu głównego w postaci wzrostu konkurencyjności. Zapisy te wyraźnie wskazują na istotną rolę zakupu nieruchomości w zgłoszonym do dofinansowania projekcie wskazując wprost, że zakup ten jest przedmiotem tego projektu. Harmonogram realizacji projektu zawarty we wniosku wskazuje, że zadanie w postaci zakupu prawa do nieruchomości rozpocznie się w dacie 21-09-2009 a zakończy w dniu 30-09-2009. Lista załączników do tego wniosku (k.52) nie zawiera informacji, aby została do niego dołączona umowa przedwstępna nabycia nieruchomości zobowiązująca do zawarcia umowy przyrzeczonej.

Na uwagę zasługuje także i to, że strona powodowa jako datę rozpoczęcia projektu wpisała 21 września 2009 r. a składając wniosek w dniu 28 sierpnia 2009 r. nie dołączyła do niego umowy przedwstępnej, co pozwoliłoby już na tym etapie do stwierdzenia oczywistej sprzeczności wniosku z Wytycznymi dla wnioskodawców. Strona powodowa dopiero w dniu 12 maja 2010 r. składając oświadczenie o posiadanym prawie dysponowania nieruchomością złożyła pozwanej także umowę z dnia 7 października 2009 roku, dotyczącą ustanowienia odrębnej własności lokali przy ul. (...) w K. i ich sprzedaży. Umowa ta nie pozwala na bliższą identyfikację umowy przedwstępnej. Co interesujące – pośród dokumentów wymienionych w § 4 tej umowy sprzedaży (k.118 akt) a przedłożonych przez strony przy jej zawieraniu nie ma umowy przedwstępnej. W § 6 strony wskazały sposób w jaki kupująca spółka (...) uiszczy stronie sprzedającej umówioną cenę sprzedaży. Wskazano, że „suma 40.000 zł stanowiąca zadatek została już zapłacona przy zawarciu pomiędzy stronami umowy przedwstępnej sprzedaży” (k.122) tyle, że nie wskazano ani daty tej umowy ani daty uiszczenia zaliczki a nadto, jak wyżej wspomniano nie została ona przedłożona przy umowie sprzedaży, bo wówczas jej opis znalazłby się w § 4.

Z tych przyczyn trafnie Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, że to nie strona pozwana, a powódka postępowała w sposób niewłaściwy przy składaniu wniosku, naruszając Wytyczne dla wnioskodawców i nie informując, że został on złożony po dacie przyjęcia na siebie pierwszego zobowiązania zmierzającego do realizacji projektu w postaci uiszczenia zadatku określonego w umowie przedwstępnej.

W tym stanie rzeczy nie można pozwanej przypisać na podstawie art. 471 k.c. winy za niewykonanie zobowiązania z umowy zawartej przez strony dnia 21 maja 2010 r. W umowie tej wskazano przepisy prawa, na podstawie których działają umawiające się strony. W § 1 tej umowy zostały zawarte definicje, którymi umowa się posługuje, a które odpowiadają pojęciom definicji z Wytycznych dla wnioskodawców. M.in. w punkcie 27 tego paragrafu strony wskazały, że przez pojęcie „rozpoczęcia realizacji projektu” należy rozumieć podjęcie czynności zmierzających bezpośrednio do realizacji projektu (inwestycji) w szczególności podjęcie prac budowlanych lub pierwsze zobowiązanie wnioskodawcy do zamówienia/zakupu środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych czy usług (np.

zawarcie umowy z wykonawcą, zapłata zaliczki). Nie stanowią rozpoczęcia projektu czynności podejmowane w ramach działań przygotowawczych, w szczególności studia wykonalności, analizy przygotowawcze (techniczne, finansowe, ekonomiczne), usługi doradcze związane z inwestycją. Zapłata zadatku z umowy przedwstępnej, dotyczącej nabycia przez powódkę praw do określonych w niej nieruchomości bez wątplenia jest czynnością zmierzającą bezpośrednio do realizacji projektu, którego przedmiotem (jak wskazywała we wniosku sama wnioskodawczyni) jest zakup 8 lokali, których dotyczy ta umowa. Zadatek ten zresztą został zaliczony na poczet ceny ich nabycia. W § 2 umowy z dnia 21 maja 2010 r. strony postanowiły, że beneficjent (powódka) otrzyma dofinansowanie swojego projektu w kwocie 316.650,01 złotych, zastrzegając na wstępie tego paragrafu, że nastąpi to po spełnieniu warunków określonych w tej umowie. W § 3 tej umowy powódka i pozwana ustaliły okres realizacji projektu, wskazując rozpoczęcie jego realizacji na 21.09.2009 r. a zakończenie rzeczowe i finansowe na 30.06.2010 r. W § 4 ust.4 tej umowy powódka jako beneficjent zobowiązała się do „realizacji projektu z należytą starannością (...) zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i procedurami w ramach Programu oraz w sposób, który zapewni prawidłową i terminową realizację projektu (...)”. W § 5 umowy określono płatność dofinansowania wskazując m.in. w podpunkcie 4, że „pierwsza transza dofinansowania w formie zaliczki może zostać przekazana beneficjentowi na podstawie poprawnego wniosku o płatność” W § 18 strony zawarły uregulowania odnoszące się do rozwiązania przedmiotowej umowy. W punkcie 1 podpunkt 2 ustaliły, że Instytucja Zarządzająca RPO WZ może rozwiązać niniejszą umowę bez wypowiedzenia jeżeli Beneficjent zaprzestał realizacji projektu lub realizuje go w sposób niezgodny z niniejszą umową, przepisami prawa lub procedurami właściwymi dla Programu. Z § 20 wynika natomiast, że w sprawach nieuregulowanych tą umową zastosowanie mają w szczególności odpowiednie przepisy pierwotnego i wtórnego prawa wspólnotowego, właściwe przepisy prawa polskiego w tym także wszelkie wytyczne do nich, a także obowiązujące odpowiednie reguły, zasady i postanowienia wynikające z Programu, Uszczegółowienia Programu, obowiązujących procedur, wytycznych, informacji Instytucji zarządzającej RPO WZ. W § 22 tej umowy strony wskazały, że jej integralną częścią jest wniosek o dofinansowanie oraz harmonogram rzeczowo-finansowy.

Zapisy umowy stron wskazują, że jej rozwiązanie przez pozwaną było uzasadnione niezachowaniem przez powódkę wymogów jakie na siebie przyjęła, wynikających z obowiązujących procedur dla tego programu oraz wytycznych. Podstawą podjęcia uchwały o rozwiązaniu umowy o dofinansowanie było stwierdzenie na etapie złożenia wniosku o płatność faktu uiszczenia przez powódkę na rzecz sprzedawcy w dniu 28 sierpnia 2009 r, kwoty 40.000,00 zł., co wynikało z przedłożonego pozwanej do wniosku o płatność pośrednią potwierdzenia przelewu na rzecz sprzedawcy nieruchomości. Pozwana Instytucja Zarządzająca RPO WZ do momentu przedłożenia jej tego wniosku o płatność w dniu 14 lipca 2010 r. nie miała możliwości zweryfikowania kiedy faktycznie powódka przystąpiła do rozpoczęcia realizacji projektu. Dopiero wówczas mogła zapoznać się z treścią dołączonej do tego wniosku umowy przedwstępnej z dnia 22 sierpnia 2009 r. a także powzięła wiadomość o dacie dokonania płatności z tego tytułu przez powódkę na rzecz zbywcy, dysponując złożonym z wnioskiem o płatność potwierdzeniem przelewu kwoty zadatku. Powódka dopiero przy składaniu wniosku o płatność zadecydowała, by wydatek w postaci zapłaconego zadatku zaliczonego następnie na poczet ceny zakupu nieruchomości uznać za wydatek kwalifikowany i przedstawić go pozwanej. Trafnie podnosi więc strona pozwana, że takim działaniem sama powódka uznała, że uiszczenie płatności w kwocie 40.000 zł. stanowiło realizację jej projektu. Tymczasem we wniosku wskazywała na 21 września 2009 r. jako datę rozpoczęcia realizacji swojego projektu, a następnie datę tę jako rozpoczęcie realizacji tego projektu strony potwierdziły w umowie z dnia 21 maja 2010 r. Tymczasem zgodnie z procedurą realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) nie każda czynność dokonana przed dniem rozpoczęcia realizacji projektu, w tym nie każda, zawarta przed dniem rozpoczęcia realizacji programu umowa przedwstępna, w myśl § 1 pkt 27 umowy stanowi rozpoczęcie realizacji projektu, to jednak każda płatność dokonana przed zadeklarowanym dniem rozpoczęcia realizacji projektu stanowi rozpoczęcie jego realizacji. W przypadku powoda uiszczony przez niego zadatek został zaliczony na poczet ceny nieruchomości, która to cena w całości zgodnie z przedłożonym przez niego wnioskiem o płatność miała zostać uznana za wydatek kwalifikowany i zrefundowana, a zatem zgodnie z deklaracją samego powoda uiszczenie zadatku stanowiło realizację projektu.

Sąd pierwszej instancji zasadnie zwrócił przy tym uwagę na regulacje znajdujące zastosowanie do tego programu w postaci przepisu art. 8 ust. 2 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre

rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu, zgodnie z którym „uznaje się, że pomoc przyznana małym i średnim przedsiębiorstwom i objęta niniejszym rozporządzeniem wywołuje efekt zachęty, jeśli beneficjent przed rozpoczęciem prac nad projektem lub działaniem złożył do danego państwa członkowskiego wniosek o przyznanie pomocy”.

Wymogi tego Rozporządzenia w stosunku do udzielania pomocy finansowej małym i średnim przedsiębiorstwom znajdują odzwierciedlenie w Wytycznych dla Wnioskodawców, które za rozpoczęcie realizacji projektu - uznają podjęcie czynności zmierzających bezpośrednio do realizacji projektu (inwestycji), w szczególności podjęcie prac budowlanych lub pierwsze zobowiązanie wnioskodawcy do zamówienia/zakupu środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych czy usług (np. zawarcie umowy z wykonawcą, zapłata zaliczki). Zapisy te zresztą zostały powtórzone w umowie stron z dnia 21 maja 2010 r. Ich celem jest uzyskanie efektu zachęty a więc wpływ możliwości uzyskania dofinansowania w ramach Programu na decyzje o przedmiocie i zakresie realizacji projektu.

W ocenie Sądu Odwoławczego za bezzasadny należało uznać też zarzut apelującej jakoby doszło do naruszenia przez Sąd pierwszej instancji § 18 ust. 1 pkt. 2 umowy stron z dnia 21 maja 2010 r. o dofinansowanie Projektu powódki „Podniesienie Konkurencyjności (...) Sp. z o.o. poprzez rozszerzenie zakresu świadczonych usług oraz wdrożenie innowacyjnego zintegrowanego systemu informatycznego” w zw. z art. 353<sup>(1)</sup> k.c. w zw. z art. 471 k.c. - poprzez jego nienależytą wykładnię, polegającą na przyjęciu, że zapłata zadatku na poczet kupna nieruchomości przed wskazanym w umowie terminem rozpoczęcia realizacji projektu stanowi podstawę uznania, że projekt realizowany jest w sposób niezgodny z umową. Nie ma bowiem racji apelująca twierdząc, że zarówno literalne brzmienie tego przepisu umowy, jak i zgodna wola stron w chwili zawarcia umowy wskazują, że przedmiotowy przepis mógłby mieć zastosowanie jedynie w sytuacji, w której powód już po zawarciu umowy zaprzestałby realizacji projektu bądź zaczął go realizować w sposób niezgodny z umową. Realizacja projektu w sposób niezgodny z umową może bowiem mieć postać także naruszenia umowy, przepisów prawa lub procedur właściwych dla Programu. W samej umowie strony określiły pojęcie rozpoczęcia realizacji Projektu, które jest częścią wytycznych opisujących procedury właściwe dla programu. Tym samym naruszenie terminu początkowego realizacji projektu stanowi uzasadnioną podstawę rozwiązania umowy znajdująca oparcie w jej § 18. Nie jest też tak, że ocena realizacji projektu powinna uwzględniać wyłącznie działania i zaniechania Beneficjenta mające miejsce po podpisaniu umowy o dofinansowanie. Jest on bowiem zobowiązany do stosowania procedur Programu na całym etapie ubiegania się o dofinansowanie i fakt, że data rozpoczęcia realizacji projektu ujawniona przez stronę powodową dopiero na etapie wniosku o płatność nie stanowi usprawiedliwienia dla naruszenia tych procedur poprzez wskazanie we wniosku daty rozpoczęcia projektu sprzecznej z rzeczywistymi działaniami powódki w tym względzie i zapisami definicji z umowy stron i ze słownika Wytycznych dla wnioskodawców. Trafnie przy tym podnosi pozwana, że zgodnie z § 1 pkt 14 umowy o dofinansowanie, przez płatność pośrednią należy rozumieć płatność kwoty obejmującej część wydatków kwalifikowanych poniesionych w miarę postępu realizacji projektu, ujętych we wniosku o, wypłaconą przez Instytucję Zarządzającą RPO WZ lub Płatnika na odpowiedni rachunek bankowy Beneficjenta po spełnieniu warunków określonych w umowie. Oznacza to, że na tym etapie płatność jest wypłacana Beneficjentowi jako refundacja poniesionych wcześniej wydatków - po podpisaniu umowy o dofinansowanie i zrealizowaniu części projektu z należytą starannością i poniesieniu wydatków zgodnie z obowiązującym przepisami prawa i procedurami w ramach Programu. Instytucja Zarządzająca RPO WZ, po dokonaniu weryfikacji złożonego przez Beneficjenta wniosku o płatność, poświadczeniu wysokości i prawidłowości poniesionych wydatków kwalifikowalnych w nim ujętych, zatwierdza wysokość dofinansowania i przekazuje Beneficjentowi środki. W tym przypadku powódka złożyła pozwanej wniosek o płatność pośrednią, z którego bezspornie wynikało, że częściowo zrealizowała projekt poprzez realizację jego przedmiotu polegającego na zakupie nieruchomości, tyle że dopiero na tym etapie uwidocznił naruszenie procedury poprzez rozpoczęcie projektu przed datą złożenia wniosku o dofinansowanie.

Sąd Apelacyjny nie podziela przy tym, jak już wyżej wskazano zarzutu apelującej, że pozwana wiedziała o fakcie zawarcia umowy przedwstępnej sprzedaży nieruchomości z dnia 22 sierpnia 2009 r. oraz o uiszczeniu przez powoda w dniu 28 sierpnia 2009 r. zadatku już przy złożeniu wniosku a najpóźniej 12 maja 2010 r. Poza wyżej przytoczoną argumentacją, przeczącą możliwości zweryfikowania przez pozwaną informacji pod kątem zachowania

przez powódkę wymogu rozpoczęcia realizacji projektu dzień po złożeniu wniosku (pkt. 2.2.2. ppkt.3 Wytycznych dla Wnioskodawców) także Sąd Okręgowy zasadnie stanął na stanowisku, że pozwana na wszystkich etapach oceny projektu przez Komisje Oceniające Projekty i ostatecznie na etapie weryfikacji formalno - prawnej przed podpisaniem umowy o dofinansowanie nie miała możliwości stwierdzenia, że powódka rozpoczęła realizację projektu przed dniem rozpoczęcia realizacji projektu wskazanym we wniosku o dofinansowanie na dzień 21 września 2009 r. Słusznie Sąd ten odwoływał się do sformalizowanych zasad systemu realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...), który szczegółowo określa poszczególne kryteria weryfikacji wniosku aplikacyjnego przez Instytucję Zarządzającą na kolejnych etapach procedowania w tym względzie. Ocena formalna dokumentacji aplikacyjnej dokonywana w pierwszym etapie przeprowadzana przez Wydział Wdrażania RPO ma na celu weryfikację złożonych wniosków o dofinansowanie projektów wnioskodawców pod względem ich kompletności, a więc załączenia wszystkich wskazywanych we wniosku załączników, a nadto zgodności złożonego wniosku z dokumentacją konkursową. Już na tym etapie mogą zdarzyć się wnioski błędne, niekompletne lub sprzeczne z dokumentacją które podlegają odrzuceniu. Z punktu 4.1.1 Wytycznych dla Wnioskodawców wynika przy tym, że błędem, który nie podlega uzupełnieniu to m.in. brak efektu zachęty, tzn. określenie daty rozpoczęcia realizacji projektu wcześniej niż dzień złożenia wniosku o dofinansowanie. Wykrycie tego błędu jest możliwe dla oceniających jedynie wówczas gdy z załączonych do wniosku dokumentów w sposób czytelny błąd ten wynika. Powódka samodzielnie przygotowując wniosek o dofinansowanie oraz załączniki określiła rozpoczęcie realizacji projektu na dzień 21 września 2009 r. a jego zakończenie rzeczowe oraz finansowe - na dzień 30 czerwca 2010r. W biznesplanie stanowiącym załącznik nr 1 do wniosku o dofinansowanie wskazała jedynie że w związku z planowanym w ramach projektu zakupem nieruchomości w dniu 22 sierpnia 2009 r. zawarła umowę przedwstępną sprzedaży, nie dołączyła jednak tej umowy ani nie wskazała, że zobowiązała się uiścić zadatek. Brak tych danych pozwolił zgodnie z systemem oceniania wniosków na stwierdzenie, że wniosek powódki o dofinansowanie jego projektu „Podniesienie konkurencyjności (...) Sp. z o.o. poprzez rozszerzenie zakresu świadczonych usług oraz wdrożenie innowacyjnego zintegrowanego systemu informatycznego” złożony przez Wnioskodawcę (...) został pozytywnie oceniony pod kątem spełniania kryteriów formalnych i przekazany do oceny środowiskowej, ekonomiczno - finansowej i merytoryczno - technicznej prowadzonej przez Komisję Oceniającą Projekty, które są kolejnymi etapami oceny, ale ich zakres nie odnosi się do sprzeczności wskazanej we wniosku daty rozpoczęcia realizacji projektu z rzeczywistym stanem, sprzecznym z wytycznymi dla wnioskodawców, która była znana wówczas jedynie powódce. Wbrew twierdzeniom powoda strona pozwana nie miała możliwości powzięcia wiarygodnej informacji w zakresie faktycznej daty realizacji projektu na etapie weryfikacji formalno - prawnej wniosku przed podpisaniem umowy o dofinansowanie. Słusznie zresztą pozwana podnosiła, że złożone w dniu 12 maja 2010 r. oświadczenie o prawie do dysponowania nieruchomością w celu realizacji projektu wraz z załącznikiem na etapie weryfikacji formalno - prawnej miało jedynie potwierdzać istnienie takiego prawa w celach zwianych z realizacją projektu a nie poniesienie w tym zakresie wydatków, co wynika z zapisów punktu 3.2.2 Wytycznych dla Wnioskodawców. Na tym etapie bowiem Instytucja Zarządzająca nie dokonuje weryfikacji dokumentów w zakresie poprawności ponoszenia wydatków, a zatem nie ma na tym etapie możliwości sprawdzenia faktycznej daty rozpoczęcia realizacji projektu, Nie jest to proces kontroli merytorycznej, a jedynie weryfikacja (potwierdzenie), czy wszystkie dokumenty konieczne do zawarcia umowy zostały złożone. Tym samym nie można pozwanej zarzucić naruszeń Wytycznych dla wnioskodawców i zapisów umowy stron, które stanowiłyby o bezprawności działania skutkującej odpowiedzialnością z art. 417 k.c.

Zupełnie niezasadnym i niezrozumiałym jest zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 72 § 2 k.c. - poprzez jego niezastosowanie. Zgodnie z tym przepisem strona która rozpoczęła lub prowadziła negocjacje z naruszeniem dobrych obyczajów w szczególności bez zamiaru zawarcia umowy jest obowiązana do naprawienia szkody jaką druga strona poniosła przez to, że liczyła na zawarcie umowy. Apelująca twierdząc, że zaistniały w tej sprawie okoliczności uzasadniających zastosowanie tej regulacji, polegające na prowadzeniu przez pozwaną negocjacji z powódką z naruszeniem dobrych obyczajów, w szczególności poprzez zaniechanie rzetelnej weryfikacji wniosku powoda i dalszych przedłożonych przez niego dokumentów oraz udzielenie promesy udzielenia dofinansowania projektu na podstawie ww., niezweryfikowanych rzetelnie dokumentów; w konsekwencji nieuwzględnienie okoliczności powstania po stronie pozwanego obowiązku naprawienia szkody wynikłej wskutek opisanych powyżej działań i zaniechań, pomija fakt, że w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) na lata 2007– 2013



zgłosiła wniosek do konkursu prowadzonego przez Województwo (...) pod numerem (...) (...) (...) o dofinansowanie jej projektu „Podniesienie Konkurencyjności (...) poprzez rozszerzenie zakresu świadczonych usług oraz wdrożenie innowacyjnego zintegrowanego systemu informatycznego”. Pozwana jako Instytucja Zarządzająca na podstawie ściśle określonych, sformalizowanych kryteriów oceniła ten wniosek i zawarła z powódką umowę o dofinansowanie w ramach tego Programu z dnia 21 maja 2010 r. Tym samym doszło do zawarcia przez strony umowy, której nie poprzedzały negocjacje ale procedury, określone szczegółowo w przepisach wymienionych w części wstępnej tej umowy. Naruszenie przez powódkę tych uregulowań doprowadziło do rozwiania tej umowy na podstawie jej § 18 pkt.1 ppkt 2.

Mając na uwadze te okoliczności Sąd Apelacyjny na podstawie przepisu art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

Orzeczenie o kosztach ma za podstawę przepis art. 98 k.p.c. statuujący zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, zgodnie z którą strona przegrywając jest zobowiązana wygrywającej zwrócić koszty celowej obrony. Stawki wynagrodzenia należnego pełnomocnikowi pozwanej za jej zastępstwo przed tutejszym Sądem zostały określone w oparciu o § 6 pkt 7 w zw. z § 13 pkt 1 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (...)

M. Iwankiewicz E. Buczkowska – Żuk M. Gawinek